

Samad Vurğun. 1954

İsərlər və övladlar yadigar qoyan şair...

Əsərin yaranması prosesində əsas fiqur müəllif hesab edilərsə də, dominantlıq mühitə məxsusdur. Çünki müəllifin özünü də "yaranan" – formalaşdıran, əslində, mühitdir. Bu kontekstdə mühit delaysı ilə mətnin də yarananıdır.

Müəllifin özünü necə ifadə etməsi və əsərlərinin özünə nə qədər "oxşaması", həqiqəti dilə gətirə bilib-bilməməsi də mühitdən birbaşa asılıdır. Bəs yaxın keçmişimizin ən mürəkkəb və ziddiyyətli dövründə yazıb-yaradan Saməd Vurğun necə, əsərlərində olduğu kimi ifadə edilə, həqiqəti sonadək söyləyə bilibmi? Tədqiqatçıları, onunla yaradıcılıq əlaqələrində olanlar və onu tanıyanlar S.Vurğunun əsərlərinə "çox oxşadığını", "şəxsiyyətinin yaradıcılığını tamamladığını" yazırlar.

S.Vurğunla 1930–31-ci illərdə tanış olan, şairlə işləməyi özünə səadət hesab edən, ən yaxşı tərcüməçilərdən biri A.Adalis də eyni qənaəti bölüşür: "S.Vurğun obyektiv olduğu qədər subyektiv şairdir. Onun mənaviyyəti əsərlərində aydın əks olunub". B.Vahabzadə də şairin əsərlərində, amma yaradıcılığının ilk dövrlərində qələmə aldığı əsərlərdə, biqrafik detalların yer aldığı, ömürlüyünün daha aydın göründüyünü diqqətə çatdıraraq yazır: "Həyatının ilk dövrünü (Vurğunun – A.S.) daqiqliyinə qədər bilməsək belə, şeirlərinin hər biri bizə şairin gənclik dövründə keçirdiyi əhvali-ruhiyyəni, mənavi sarsıntılar naql edir. Belə ki, bu şeirlər əsasında şairin tərcümeyihəsinin ilk gənclik dövrünü yazmaq mümkündür. Qoşmaların hər biri şairin başına gələn bir hadisə ilə, vəziyyət və münasibətlərlə

yazılmışdır". Əslində isə yaradıcılığının köməkliyi ilə təkcə şairin "tərcümeyi-həlinin ilk gənclik dövrünü" deyil, bütövlükdə biqrafiyasını qələmə almaq olar.

Əsərlərinin bulaq suyu kimi saf, təmiz, aydınlığına istinadən tədqiqatçılar belə bir mülahizə də irəli sürürlər ki, həmin şeirlərin özü hər şeyi deyir, onların şərhə, izahə ehtiyacı yoxdur. Doğrudan da, Vurğunun əsərlərində çətin anlaşılan sözlərə, demək olar ki, təsadüf edilmir.

Şübhəsiz, mətnin anlaşılmasında dilinin aydınlığı mühümdür. Bununla yanaşı, müşahidələr təsdiqləyir ki, sözlərin başadüşülənliyi heç də əsərin axıradək anlaşılması, dərkəndən ötrü kifayət deyil. Bundan ötrü mətnin tarixçəsi, mühit, müəllif və mətn əlaqələri dərinləşdirilməsinə qədər öyrənilməlidir. Mülhazələrimizin təsdiqi üçün bəzi nümunələrə müraciət edək.

S.Vurğun 1934-cü ildə yazdığı bir qitədə deyir:

Üzərimdə qara-qara,
İlan başlı buludlar var.
Gərill, sinəm hücumlara,
Aygır dalınca toz qopar.

Bir il sonra, 1935-ci ilin 5 yanvarında isə şair başqa bir qitə qələmə alır:

Döyür pəncərəmi qışın rüzgarı,
Vaxtsız ölümmüdü üstümə gələn?!
Çəkilsin gecənin qaranlıqları,
Ömrə son sözümlü deməmişəm mən,
Vaxtsız ölümmüdü üstümə gələn?!

1997-ci il, Saməd Vurğunun 90 illiyi. Heydər Əliyev şairin ailə üzvləri ilə

Aşkar görünür ki, qitələrdə mənası anlaşılmayan birca söz belə yoxdur. Amma bu, mətnin darkinə kifayət etmir: şairin başı üzərində dolayan "qara buludlar"ın, ona yönələn "hücumlar"ın, "vaxtsız ölüm"ün nə demək olduğunu, şairin bunları nədən dilə gətirdiyinin səbəbləri bilinmir.

S.Vurğunun 1936-cı ilin 2 avqustunda qələmə aldığı "Azad ilham" adlı bir şeiri var. Şair burada "sədə firıldəğın həqiqəti boğduđu" bir dövrdə yaşayan, "haqq adlı divan qurmaq" istəyən, müqabilində "diri-diri soyulan" Nəsimini, "göz yaşlarından doymayan", "karvanı dərd adlı sahrada qalan" Füzulini, "fars dilinə sinə gərən", "ürək nəğməsi daşlara dəyib şüşə kimi çiləklənən", "səsi boğulub, ahını min dağ, min dərə əks etdirən" Vaqifi yada salır, onlarla öz həyatı və dövrünü qarşılaşdırır, müqayisə edir və özünün demokratik bir cəmiyyətdə yaşadığını dilə gətirir. İlhamının azadlığına sübut üçün nümunələr gətirən və Bayronu yarışa çağıran şair sanki sadələdiqlərini unudur və həmişə çıxıb şairin ümumi ruhundan kənara çıxan məqamlara toxunur:

Kaman qaşlarını çatma, günəşim,
Min sızılı toz qopar dost ürəyindən!
Dərin dəryalara batma, günəşim,
Əzəldən düşmənam qaranlığa mən!
... Mən ki qaranlıqdan, qafəsdən uzaq,
Könüllər yolcusu azad bir quşam.
Sən ey kinli baxış, tənəni burax,
Mən öz zəhmətimlə azad olmuşam!

... Kim keçər bu yerin daşından, deyir?
Vətəndən ayrılarsa hansı şərafsiz?!

Təqdim etdiyimiz parçanın əvvəlki misraları "Vaqif" dramından məlum səhnəni xatırladır:

Şairdir... qəlbi var, şirin sözü var,
Böyük bir ölkənin onda gözü var.
O ölsə... dağlar da dil deyib ağlar,
Əfv edin... yaxşılıq qalır yadigar.

Delaysı ilə məlum olur ki, S.Vurğun bu şeirində Nəsimini, Füzulini, Vaqifi xatırlamaqla təkcə onların hüquqsuzluğuna deyil, özünün də daim təqib və təzyiqlərə məruz qaldığına, adlarını çəkdiyi sənətkarlarla oxşar tale yaşadığına işarə vurur.

Qeyd etdik ki, bu hissləri, bu duyğuları şair başqa əsərlərində də qələmə alıb. S.Vurğun 1937-ci ilin 2 sentyabrında allegorik səpkidə "Bülbül və bağban" adlı şeir yazmış, lakin onu çap etdirməmişdir. Şeir bülbülün (şairin) bağa – vətəne sədəqətinin təsviri ilə başlanır və bildirilir ki:

... Bu bağın, bağçanın sahibi bağban,
Bülbülü eşq ilə dinlərdi hər an.

Günlərin birində bu bağın yanından keçən atlı (şairi gözü götürməyən xəbis) şairi bağbanın gözündən salmaq üçün tələ qurur: onu öz bağına aparmaq üçün şirin vədlər verir. Atlının vədlərini

və təkliflərini eşidən bülbül "tüklerini qabardır" və doğma yurduna sədəqətini bir daha nümayiş etdirir.

1937-ci ilin oktyabrında qələmə aldığı "Ömrümün gündəliyindən" adlı şeirində də qara səhifələri duymaq mümkündür. Doğrudur, şair şeiri yazdığı vaxt keçirdiyi sarsıntılar, çəkdiyi əzabları açıb-ağartmamağa çalışır. Əksinə, yenicə dünyaya gəlmiş qızının xoşbəxt həyat sürəcəyinə əminliyini ifadə edir:

*Sənin çocuqluğun bizdən bəxtiyar,
Nə çöhrək dərdi var, nə su dərdi var.
Azad yurdumuzun bir çiçəyisən,
Sən şaxta vurmamış güllər təkisən.*

Və maraqlıdır ki, şair körpə qızına daha sonra "günahsız quzum" deyə müraciət edir. Doğrudur, uşaqların, körpələrin günahsız olması fikrində ilk baxışda qeyri-adi bir şey yoxdur. Amma Vurğunun 1937-ci il və sonrakı müddətdə yaşadığı faciələri göz önünə gətirsək, körpə qızına "günahsız quzum" deyə müraciətinin səbəbsiz olmadığı aydınlaşır. Mülhaziməzin təsdiqi üçün faciə kimi qələmə alınmış "Vaqif" in ilk nüsxələrinin birindən Vaqifin və oğlu Əli bəyin qətlə yetirilməsi səhnəsindəki kiçik parçaya nəzər salaq:

*Oğlum, alışırım, yanırım, aman!
Səni öldürürlər mənim ucumdan,
Oy üçsən başıma qayalı dağlar!*

Diqqəti ikinci misraya yönəltmək istəyirik: 1937-ci ildə həbs edilən sənətkarların ailələrinin, övladlarının başına gətirilən faciələr göz qabağında idi. Həbsin real təhlükəsini yaşayan və bir neçə gününü zindanda keçirməli olan Vurğunun günahsız uşaqların valideynlərinə görə günahkarlar siyahısına daxil edilməsi və cəzalandırılması dahşətə gətirir və qızına "günahsız quzum" müraciətinin də səbəbi, əslində, bu idi.

Əlavə edək ki, şair ünvanına deyilən yalanlara, böhtanlara cavab olaraq 1937-ci ilin 6 noyabrında "Böhtan" adlı şeir yazmış, lakin onu məlum səbəbdən çap edə bilməmişdir:

*...İndi bu böhtanlar mənə dar gəlir,
Saçlarım ağarır, ömrüm gödəlir.
Qapımdan çəkilsin qara buludlar,
Mənim günəş adlı bir vicdanım var.*

S.Vurğun həmin şeiri çap edə bilməyə də, ondakı ruhu yəna da "Vaqif" pyesinə gətirib. Təqdim etdiyimiz parça Vaqifin Ocaq və Şeyxlə qarşılaşdığı səhnəni yada salır.

Son illərə qədər "sosializm quruluşunun tərənnümçüsü, kommunist şair, "Azərbaycan sovet poeziyasının bayraqdarı" kimi təbliğ və tələqin edildiyindən özü də:

*Xoşbəxt elimin, yurdumun öz Vurğunuyam mən,
Bundan da gözəl bir daha dövrən ola bilməz!
– deyənxəşsin qələmindən:*

Səməd Vurğun və Xəvər xanım. Moskva 1949

...Fəqət durur gözlərimin qarşısında bu
iblislər,

*Ürayımda külək asir, yarpaq düşür, çiçək solur.
Gecəm keçir, xəyal ilə sual verir mənə səhər:*

– Hansı şair, hansı qələm öz vaxtında xoşbəxt olur?

O cümlədən:

*Böyük bir hünərim yoxdur, bilirəm,
Bəzən öz-özümə baxıb güllürəm.
Artıq can üstəyam, artıq ölüürəm!
Şöhrətim quru bir səsdir, a "dostlar".*

Və yaxud da:

...Rəzillər can atırlar ki, rübəbim sinsin ələmdə,

Nəsimin, taleyim, haqqım soyuq bir intihar olsun – kimi yüzlərcə misranın, onlarca şeirin çıxmasının səbəbini müasir oxucu bir o qədər də başa düşmür. Düşünür və deyir ki, əgər S.Vurğun sosializm quruluşunun tərənnümçüsü idisə, bu quruluş niyə onu sıxışdırır, təqib edir, hətta intihara belə təhrik edirdi? Bəziləri isə bunun səbəbini başa düşsə də, məqsədlə təhriyə yol verir, şairi sağlığında olduğu kimi, yəna da təqib atəşinə tuturlar. Fərq qınaq obyektlərinin ünvanının, yerinin dəyişdirilməsindədir.

Əlbəttə, belə mülhazələrin yaranması səbəbsiz deyil. Əvvəla, S.Vurğun dövrədən, zamandan narazılıq, təqib və təzyiqlərə tuş gəlməsi ilə bağlı yazdığı şeirləri çap edə bilməmiş və onun ömür-lüyünün ağırli səhifələri oxuculara kifayət qədər məlum olmamışdır.

İkincisi, onun çap etdirdiyi əsərlərdə örtülü toxunduğu bu problem tədqiqatçıları tərəfindən sovet dövründə məlum səbəbdən qabardılmamış, əsərlərində yer alan mövcud rejimədən narazılıqların, gileylərin səbəbi şairin "şəxsi kədəri" kimi qələmə verilmişdir.

“Müşahidələr sübut edir ki, S.Vurğunun əksər əsərlərinə hopmuş hüznün, kədər, vaxtsiz ölüm xofunun səbəbi heç də, yaxud təkcə şəxsi həyatı ilə yox, dövrün ictimai-siyasi hadisələri ilə bağlı idi. Maraqlıdır ki, onunla təxminən eyni dövrdə ədəbiyyata gələn həmkarları sovet quruluşunun tərənnümü yolunda yarışa çıxdıqları, proletar ədəbiyyatını yaradıqları zaman o, “yekrəng” adlandırıldığı həmin ədəbiyyatı qəbul edə bilmir.

1928-ci ilin 20 fevralında qardaşına göndərdiyi məktubda deyir: "Fəqət, bugünkü, "yekrəng" ədəbiyyatın amansız bir düşməniyəm". Maraqlısı ham da odur ki, bu gün sovet quruluşunun, kommunist partiyasının mədi ilə bağlı qınağa tutulan S.Vurğun, demək olar, bütün yaradıcılığı boyu sovet quruluşunu inkar etməkdə və kommunist partiyasının rəhbər rolunu danmaqda – "...proletar ölkəsindəki azadlıq və xoş günlərə inanmamaqda, şeirlərindən hicran və bədinlik qoxusu gəlməkdə, yalnız özünün daxili xirda burjuva varlığı ilə məşğulluqla, ırlı yürüməyi bacarmamaqda, öz keçmiş məfkurasından uzaqlaşmayaraq əski bataqlıqdan çıxma bilməkdə, ən qüvvətli şeirlərində hələ də Səni məhnlərini çalmaqda" (1931), "...proletariatın arxasınca gedən kommunist firqəsi rəhbərliyi altında sosializm quran kəndlilərin, kolxozçuların əhvali-ruhiyyəsini təsvir və ifadə etməməkdə, hadisələri uzaqdan izləyərək, öz fikrini bildirmədən, sinfi borcunu vermədən keçməkdə, kəndin təqdimatı zamanı bir qolçomaq ləzzəti almaqda" (1931), "xirda burjuva dünyagörüşünün şiddətli təsirinə məruz qalmaqda, qarşısına qoyduğu məsələlərin heç birinin proletar sinfi nöqtəyi-nəzəri ilə həllinə çalışmamaqda" (1932), "...inqilabi axın qarşısında ani duraraq yığılma qarşı bir "həsrət" çəkməkdə və bununla da əfvəlməz günah işləməkdə" (1935), "... yaşadığı kəndin ibtidailiyinə, "idiotizminə" göz yumaraq onu "vətən" deyə sevmək və sinfi xaricində bir aləm kimi mənimsəməkdə, köhnə patriarxal həyatı təsvir edərkən ruhlanmaqda, coşmaqda, yeni dünyanın yeni insanlarına gəldikdə isə səsi və rənginin zəifləməsində, Lenin-Stalin dünyagörüşünü bir çox şeirlərində göstərə bilməməkdə, şeiri, sənəti sosializm quruluşunun praktiki işlərindən, siyasətdən, partiya tarixindən ayırmaqda" (1937) ... ittiham edilir. Hətta əllinci illərdə belə S.Vurğunun yazdığı əsərləri bəzi təncidçilər eyni müstəvidə təncid atəşinə tutur, "Aygün" poemasında onu "bolşevik partiyalılığı prinsipindən, sosializm realizmindən uzaqlaşmaqda, sovet varlığının, sovet adamlarının simasını təhriş edən müvəffəqiyyətsiz, bədii cəhətdən sönük, zəif əsər yazmaqda suçlayır, bildirirdilər ki, "Bu əsər partiyamızın sovet ədəbiyyatı qarşısında qoyduğu məfkura-bədii tələblərə cavab vermir" (1952).

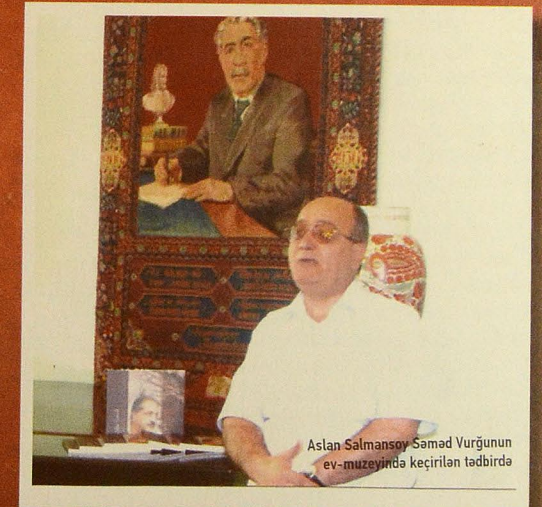
Şübhəsiz, bu təncidlər, üstəlik, şairin millətçilikdə və Yazıçılar İttifaqının ovaxtkı (1937) rəhbərlərindən biri kimi "millətçi ünsürləri qanadı altına almaqda" günahlandırılması, özünün de-

diyi kimi, "saçlarını ağardıb, ömrünü gödələtməklə" yanaşı, yaşadığı ağırli məqamlar, sarsıntılar əsərlərinə də keçmiş, izlərini onlarda da qoymuşdur. Bu səbəbdən də yaradıcılığının şəxsiyyəti və mühiti ilə paralel araşdırılması vurğunşunaslığın qarşısında dayanan başlıca vəzifəyə çevrilməlidir. Yalnız bu halda hamı Vurğunun özünü daha yaxından, olduğu kimi tanıyır, bəzi əsərlərində indi mübahisə doğuran məqamlara aydınlıq gətirir, hamı da dövrün özünün ziddiyyətlərini, başqa sözlə, mühit-müəllif-mətn əlaqələrini üzə çıxarmış olar...

"Əsər" sözünün mənalarından biri də "izdir – sənətkarın özündən sonra qoyub getdiyi, hamı da onu yaşadan iz, izləridir. S.Vurğunun da ən böyük istəyi özündən sonra onu yaşada biləcək izlər qoymaq, əsərlər qələmə almaq idi. Lakin həmin konteksti tarixi yaddaşdan gələn klassik bir ənənə – övladları da zənginləşirdi. Özündən sonra "əsərləri ilə yanaşı, övladlarını" da yadigar qoyduğunu bildirir.

S.Vurğunun bu gün də yüksək dəyərlərini qoruyub saxlayan nadir əsərləri – zəngin ədəbi-elmi irsiylə yanaşı, ustad şair, gözəl dramaturq, sənəti tərcüməçi, akademik – elm təşkilatçısı, ədəbiyyatşünas, ictimai xadim, eləcə də banzarsız böyük şəxsiyyət məqamları hər kəsə məlumdur. Onun ədəbi-elmi irsinin bu gün də xüsusi aktualıq kəsb etdiyini təsdiqləmək üçün ikicə faktı xatırlatmaq kifayətdir: 1. Azərbaycançılıq ideologiyasının poetik düsturunu verən ilk böyük sənətkarımızdır – həmin ideologiya isə müasir dövlətçiliyimizin də təməl prinsiplərindən biridir. 2. Azərbaycanlı körpələr bu gün də S.Vurğunun "Azərbaycan" şeiri ilə dil açır – deməli, ustad şair bu gün də milli kimliyimizin əsas atributu olan doğma dilimizin keşiyindədir.

Mərhum Heydər Əliyev də S.Vurğun yaradıcılığının bu aspektini, o sıradan "Azərbaycan" şeirini yüksək dəyərləndirmişdir: "Səməd Vurğunun "Azərbaycan" şeiri dillər əzbəri olubdur... qız sözlərdə o

Aslan Salmansoy Səməd Vurğun ev-muzeyində keçirilən tədbirdə

Aygün Vəkilova

sanları (S.Vurğunla ünsiyyətdə olanlar, alimlər, musiqiçilər, aktyorlar, rejissorlar, siravi adamlar və b.) dəvət edib, səslərini yazdırıb, sonralar isə həm də lentə aldırıb ki, bunlar şairin yaradıcılığı və şəxsiyyətinin öyrənilməsində çox zəngin və dəyərli mənbələrdir.

“ Aybəniz xanım muzeydə təkcə Vurğunla yox, digər sənətkarlar, tarixi şəxsiyyətlər, respublikanın əlamətdar günləriylə əlaqəli də xeyli tədbir keçirmişdi. Respublikamızın ən yaxşı muzey işçilərindən biri, o cümlədən Beynəlxalq Muzeylər Şurasının üzvü kimi Amerika, Norveç və İspaniyada keçirilən konfranslara qatılmışdı.

S.Vurğunun 1960-cı illərin ortalarından başlayaraq çap edilən əsərləri da Aybəniz xanımın adı ilə bağlıdır. Şairin 1966, 1976, 1986, 2004 və 2005-ci illərdə nəşr edilən əsərlərinin ya tərtibçisi, ya da redaktoru olub. “Ömrümün gündəliyindən”, “Dinlə, Xavər!”, “Lənkəran şeirləri”, “Dəliləvi evi”, “Xalça” şeirləri və “M.Quluzadənin ədəbi səyahəti” adlı məqalə məhz onun sayəsində işıq üzünə çıxmışdır. Vurğun haqqında yazılan tədqiqat əsərlərinin bir neçəsinin, “Səməd Vurğun” sənədli filminin elmi məsləhətçisi olmuş, “Vurğun ocağı-25” adlı albom, “Səməd Vurğun-100” bukleti, “Sözləri Səməd Vurğunundur” adlı mahnı diskisi, şairin həyat və yaradıcılığı, eləcə də muzeyin fəaliyyəti haqqında sayt və bir çox başqa gərəklili işlər onun rəhbərliyi altında həyata keçirilmişdir.

1994-cü ildə “Səməd Vurğun Fondu”nu təsis edərək onun prezidenti seçilən A.Vurğunqızı, Mədəniyyət Nazirliyinin mükafat və fəxri fərmanları ilə təltif olunub, “Şərəf nişanı” ordeni, “Əməkdar mədəniyyət işçisi”, eləcə də “Türk xalqları mədəniyyətinin inkişafında göstərdiyi xidmətlərinə görə” Türk Dünyası Araşdırmaları Beynəlxalq Elmlər Akademiyasının fəxri professoru adına layiq görülmüşdür.

Aybəniz xanımdan sonra muzeyə onun qızı, təəssüf ki, həyatını çox erkən dəyişmiş Aygün Vəkilova rəhbərlik edirdi (2009–2015). Ömrünün son dörd ilində ağır xəstəliyə tutularaq ağır günlər yaşasa da, bəzən ürəkdən sevindi, rahatlıq tapa bildiyi məqamlar da olurdu. Yeganə övladı, çox istedadlı pianoçu, bir sıra beynəlxalq müsabiqələrin qalibi, Prezident təqaüdçüsü Vurğunun uğurları onu qəlbən sevindirir, “Vurğunun eşqiylə yaşayıram” deyirdi. Keçirdiyi tədbirlər ürayınca alındıqda da sevinirdi. Çox sevdiyi və daim xatırladığı nənəsi Xavər xanımla, anası Aybəniz xanımla bağlı keçirdiyi tədbirlər sanki qəlbini, ruhunu rahatlandırır, mənəvi zövq verirdi ona. Amma ağrılardan cana gəldiyi, dərindən dila gətirdiyi məqamlar da olurdu və belə məqamlarında dayısı Vaqif Səmədoğlu kimi o da:

... Dar quyu dibində,
Qaranlıq nəm içində,
İşıqlı qəm içində,
Ağrısız
Bir az yatmaq...
– istəyirdi. Deyirdi ki, Vaqif bu şeiri həm də onun üçün yazıb. V.Səmədoğlunun bütün şeirlərini sevirdi. Özü də şeir yazır, amma onları üzə çıxarmırdı.

Aygün xanım haqqında danışarkən vacib bildiyim bir məqama da toxunmaq istəyirəm. Mən son bir neçə ildə xalqımızın tarixi və taleyində müstəsna xidmətlər göstərmiş ziyalılarımıza, o sıradan və belə də daha çox Səməd Vurğuna qarşı haqsız, eyni zamanda məqsədli hücumları nəzərdə tuturam. Doğrudur, Aygün zahirən təmkinli və səbərli görünürdü. Amma bu, zahiri görünüşü idi, daxildə xeyli narahat, xüsusilə də S.Vurğun haqqında deyilib yazılanlara qarşı çox həssas idi. Mən babasının ünvanına deyilən böhtanların Aygün xanımın səhhətinə pis təsir etdiyini, xəstəliyini daha da şiddətləndirdiyini – ömrünü gödəltiyini düşünürəm...

Bütün bunlarla yanaşı, Aygün Vəkilova həm Vurğun ocağına, həm vurğunşünaslığa, həm də ümumilikdə mədəniyyətimizə çox böyük töhfələr verdi. Onun təşkil etdiyi rəngarəng tədbirlər mütəxəssislər və iştirakçılar tərəfindən maraqla qarşılanır və yüksək dəyərləndirilirdi. Sırf muzey işi ilə yanaşı, S.Vurğunun yaradıcılığının tədqiqi və təbliği ilə məşğul idi, ilk dəfə latın qrafikası ilə onun “Aygün” poemasını (2003), “Xavərə” kitabını (2003), A.S.Puşkinin “Yevgeni Onegin” poemasının tərcüməsini (2005), “Yüz il də Vurğuna Xavər yar olsun...” adlı kitab-albomu (2007), “Aybəniz” adlı kitabı öz vəsaiti hesabına çap etdirmişdi.

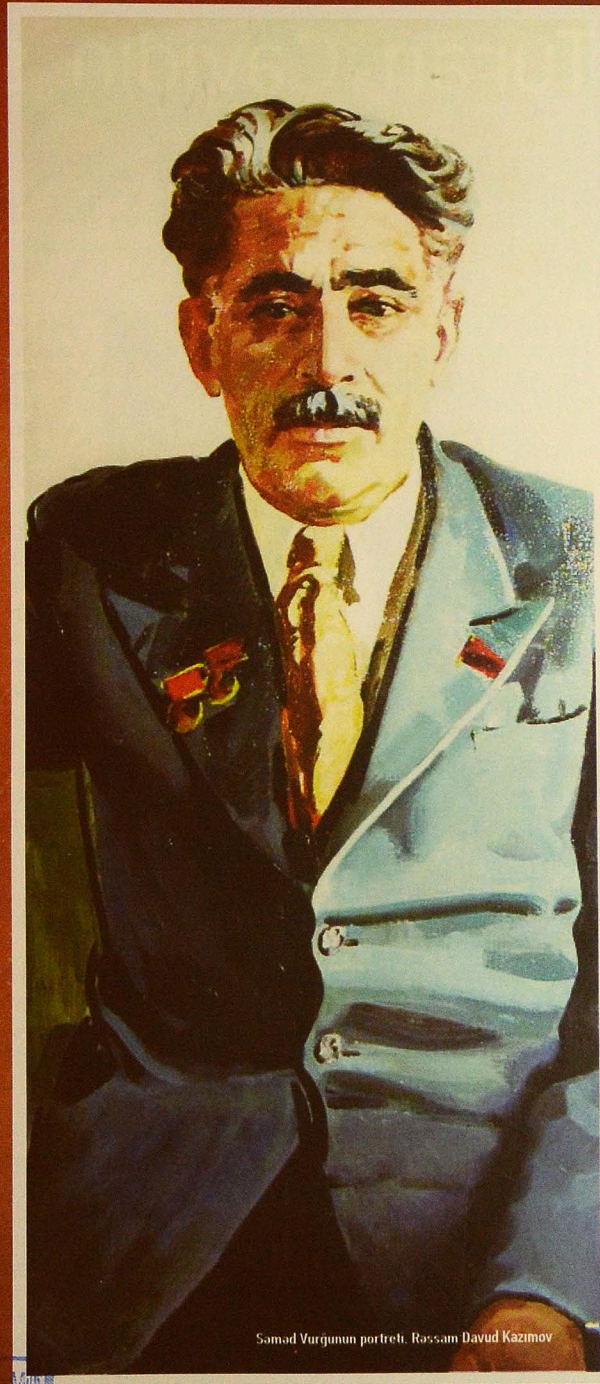
“ Muzeyin gözəl ənənələri bir ilə yaxındır ki, Vaqif Səmədoğlunun həyat yoldaşı Nüşabə xanım Babayeva - Vəkilovanın simasında uğurla davam etdirilir. Bu az vaxt ərzində ekspozisiya zənginləşdirilib, Yusif və Vaqif Səmədoğlular güşəsi daha da genişləndirilib. Ədəbiyyatımızın və mədəniyyətimizin inkişafında xüsusi xidmətlər göstərmiş “60-ıncılar”a da muzeydə xüsusi güşə həsr olunub.

Maraqlı kütləvi tədbirlər yəni də davam etdirilir: ustad şairin 110 ilyiyinə, N.Hikmətlə dostluğuna, A.Vurğunqızının, Yusif və Vaqif Səmədoğluların anım günləri və yaradıcılıq gəcələrinə həsr edilən, yeni kitabların təqdimatları və s. layihələr orijinallığı ilə seçilir və xüsusi rəğbətlə qarşılanır.

Muzeyin təşəbbüsü ilə S.Vurğunun Qazaxdakı “Poeziya evi”ndə də yenidənqurma işləri aparılaraq, ekspozisiya təkmilləşdirilmiş və orada oxu zalı yaradılmışdır...

S.Vurğunun ev-muzeyi respublikamızın qabaqcıl mədəniyyət və elm mərkəzlərindən biri kimi fondunu və ekspozisiyasını zənginləşdirməklə, rəngarəng tədbirlər keçirməklə öz fəaliyyətini ustad şairin adına layiq davam etdirməkdədir. ♦

Aslan Salmansov

Səməd Vurğunun portreti. Rəssam Davud Kazimov